

16.12.2025

Kehittämisen- ja hallintotoiminto

Valtiovarainministeriön asetus Tilastokeskuksen suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2026

1. Asian tausta ja asetusehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tilastokeskuksen suoritteiden maksut perustuvat kulloinkin voimassa olevaan valtiovarainministeriön asetukseen. Tilastokeskuksen suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2025 annetun valtiovarainministeriön asetuksen (1024/2024) voimassaolo päättyy 31.12.2025. Asetuksen voimassaolon päättymisen vuoksi ehdotetaan annettavaksi uusi asetus Tilastokeskuksen suoritteiden maksullisuudesta. Ehdotettu asetus olisi määräaikainen ja voimassa 1.1.–31.12.2026. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuutta ja mahdollisia muutostarpeita tarkastellaan tarvittaessa ennen maksuasetuksen voimassaolon päättymistä.

Maksuasetus säilyisi rakenteeltaan pääosin samana, mutta asetuksessa määriteltyjen suoritteiden hintoihin tehtäisiin eräitä korotuksia, joilla pyritään lähemmäksi kustannusvastaavuutta erityisesti pitkään alikatteellisena pysyneessä tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellussa maksullisessa toiminnassa. Hintojen korotukset tehtäisiin porrastetusti, ja täysi kustannusvastaavuus on tarkoitus saavuttaa vuonna 2027. SISU-mikrosimulointimalli lisättäisiin maksuttomaksi suoritteeksi. Mallin yhteydessä käytettävä aineisto säilyisi nykytilaa vastaavasti maksullisena suoritteena. Lisäksi maksuttomaksi suoritteeksi lisättäisiin tilastokeskuksesta annetun lain (48/1992) 2 a §:ssä tarkoitettu tutkijapalveluiden kehittäminen.

Tilastokeskuksen koko maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2024 oli 93 prosenttia. Vuonna 2025 kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan edelleen 93 prosenttia. Vuonna 2026 kustannusvastaavuuden ennustetaan olevan 110 prosenttia. Tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2025 ilman hintatukea on arviolta 56 prosenttia. Vuodelle 2026 suunnitelluilla hintojen korotuksilla pyritään korjaamaan erityisesti tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun maksullisen toiminnan kokonaisuuden alikatteellisuutta.

2. Asetuksenantovaltuus

Valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n mukaan asianomainen ministeriö päättää, mitkä ministeriön ja hallinnonalan muiden viranomaisten suoritteet tai suoriteryhvät ovat maksullisia ja mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä maksu määrätään omakustannusarvon perusteella sekä mitkä suoritteet hinnoitellaan liiketaloudellisin perustein. Asiasta säädetään ministeriön asetuksella.

3. Ehdotus asetukseksi

1 § Tilastokeskuksen maksuttomat suoritteet

Pykälässä määriteltäisiin Tilastokeskuksen maksuttomat suoritteet. Maksuttomuus perustuu maksuperustelakiin. Pykälä vastaisi voimassa olevan asetuksen 1 §:ää muilta osin, mutta pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5-6 kohta, jossa säädettäisiin maksuttomiksi suoritteiksi itsepalveluna verkossa käytettävä mikrosimulointimalli sekä tilastokeskuksesta annetun lain (48/1992) 2 a §:ssä tarkoitettu tutkijapalveluiden kehittäminen.

Ehdotetun 1 kohdan mukaan maksuttomia suoritteita olisivat yleiseen käyttöön tarkoitetut tilastotiedot, julkaisut ja tiedostot itsepalveluna. Kyseiset suoritteet ovat Tilastokeskuksen tuottamia yleisen yhteiskuntatilaston keskeisimpiä tilastotietoja, joita asiakas käyttää itsepalveluna verkossa (esim. tilastotaulukoina, tilastokohtaisina julkistuksina tai julkaisuina). Näitä Tilastokeskuksen tuottamia tietoja on nykyisin saatavissa kansainvälisissä tietoverkoissa maksuttomasti, joten on perusteltua, että ne ovat myös kansallisesti saatavilla maksuttomasti.

Ehdotetun 2 kohdan mukaan maksuttomia suoritteita olisivat vähäiset opastus- ja tietopalvelut. Vähäisillä opastus- ja tietopalveluilla tarkoitetaan lyhytkestoisia, yleensä alle 15 minuutin työpanoksen vaatimia palveluja, joilla asiakas ohjataan hakemaan tarvitsemansa tiedot oikeista lähteistä sekä käyttämään ja tulkitsemaan tilastotietoa oikein tai joilla ilmoitetaan yksittäisiä tilastotietoja.

Ehdotetun 3 kohdan mukaan maksuttomia suoritteita olisivat Tilastokirjaston lainauspalvelut, joilla tarkoitetaan tavanomaisia kirjastopalveluita.

Ehdotetun 4 kohdan mukaan maksuttomia suoritteita olisivat kuolintodistusten jäljennökset kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 15 §:n 2 momentissa mainituille. Kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain 15 §:n 2 momentin mukaan kuolemansyyn selvittämistä koskeviin asiakirjoihin liittyviä tietoja saa antaa 1) tuomioistuimelle, muulle viranomaiselle tai yhteisölle, jolla on tiedonsaantiin laissa säädetty oikeus; 2) sille, jonka hakemuksesta tai suostumuksella kuolemansyyn selvittämiseksi tarpeellinen toimenpide on suoritettu; 3) vainajan lähiomaiselle tai muulle hänen läheiselleen tai 4) vakuutus- tai eläkelaitokselle, jos luovutukseen on perusteltu tarve etuuden saamista koskevan asian käsittelemiseksi. Nämä tiedot Tilastokeskus antaa maksutta. Muista luovutuksista peritään maksu ehdotetun asetuksen 2 §:n 7 kohdan mukaisesti.

Ehdotetun uuden 5 kohdan mukaan maksuton suorite olisi mikrosimulointimalli itsepalveluna verkossa. Tilastokeskuksen kehittämä ja ylläpitämä Suomen henkilövero- ja sosiaaliturvajärjestelmää mallintavaa SISU-mikrosimulointimalli on ollut maksutta saatavilla verkkopalvelussa ilman aineistoa mallin suppeaa käyttöä varten. Käyttölupa on edellytetty, jos mikrosimulointimallia on käyttänyt rekisteriaineiston kanssa etäkäyttöympäristössä. Vuodesta 2026 lähtien on tarkoitus, että SISU-malli ja rekisteriaineisto eriytetään. SISU-malli on asiakkaille maksuton ja sen kustannukset katetaan budjettirahoituksella. Rekisteriaineiston käytön yhteydessä itse SISU-malli olisi maksuton, mutta rekisteriaineisto ja etäkäyttö olisivat maksullisia suoritteita. Suoritteiden maksuttomuus perustuu siihen, ettei suoritteiden tuottamisen voida katsoa kohdistuvan suoranaisesti yksittäiseen henkilöön, yritykseen eikä muuten tarkoin rajattuun ryhmään.

Ehdotetun uuden 6 kohdan mukaan tutkijapalveluiden kehittämiseen liittyvät suoritteet olisivat maksuttomia. Tilastokeskuksesta annetun lain (48/1992) mukaan Tilastokeskuksen tehtävänä on ylläpitää, kehittää ja parantaa tilastojen ja tietoaaineistojen tuottamiseen ja jakeluun liittyviä palveluja tieteellisen tutkimuksen ja yhteiskuntaoloja koskevien tilastollisten selvitysten edistämistä varten (tutkija- ja aineistopalvelu). Tutkijapalveluiden kehittäminen sisältyy tähän.

2 § Maksulliset liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavat suoritteet

Pykälässä määriteltäisiin Tilastokeskuksen liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavat suoriteryhvät. Suoritteet toimitetaan asiakkaan tilauksesta tai ne pidetään asiakkaiden saatavilla.

Pykälä vastaisi voimassa olevan asetuksen 2 §:ää.

Pykälän ehdotetun 1 kohdan mukaan valtion maksuperustelain 7 §:ssä tarkoitettuja suoritteita, jotka Tilastokeskus hinnoittelee liiketaloudellisin perustein, olisivat tilastoalan painetut julkaisut lukuun ottamatta 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja julkaisuja sekä kaikkien julkaisujen painatus ja toimittaminen. Muilla kuin 1 §:n 1 kohdassa mainituilla tilastoalan julkaisuilla tarkoitetaan tuotteistettuja suoritteita, jotka sisältävät tilasto-, menetelmä-, luokitus-, tutkimus-, ym. tietoa. Tilastokeskus voi jälleenmyydä tai välittää omien julkaisujensa myynnin ohessa myös muiden tilastoja laativien viranomaisten ja yhteisöjen julkaisuja ja lehtiä tai vastaavia suoritteita sekä veloittaa Tilastokeskuksen julkaisuissa olevista ulkopuolisten ilmoituksista. Tämän kohdan perusteella laskutetaan myös julkaisujen painatus- ja toimituskulut.

Ehdotetun 2 kohdan mukaan liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita olisivat toimeksiantopalvelut, tutkimukset ja selvitykset sekä tilasto- ja muut asiantuntijapalvelut. Tilastokeskuksen selvitykset ja tutkimukset ovat erilaisia tilauksesta tehtyjä analyysejä, tutkimuksia, selvityksiä sekä tiedonkeruupalveluja. Muilla asiantuntijapalveluilla tarkoitetaan tietopalvelua, kustannuspalveluja, koulutus-, luento- ja konsultointipalveluja, tietotekniikkapalveluita, taulukoita ja tilastopaketteja sekä tilastonlaadinnan kokonaispalveluita (ns. tilastointipalvelu), jolloin tilasto tai sen tuotantojärjestelmä suunnitellaan alusta loppuun asti asiakkaan tarpeisiin. Tilastokeskus voi välittää tekemiensä sopimusten perusteella myös muiden valmistamien ohjelmien käyttöoikeuksia.

Ehdotetun 3 kohdan mukaan liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita olisivat tilastokeskuksesta annetun lain (48/1992) 2 b §:ssä tarkoitettujen tutkija- ja aineistopalvelua varten vastaanotettujen tietojen muokkaaminen valmisaineistoiksi. Tilastokeskuksella on tilastokeskuksesta annetun lain nojalla oikeus ottaa vastaan, koostaa ja säilyttää tutkija- ja aineistopalvelua varten sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä valmisaineistojen muodostamiseen ja joita luovutetaan tieteelliseen tutkimustarkoitukseen tai yhteiskuntaoloja kuvaavien tilastollisten selvitysten tekemiseen. Tilastokeskus voi muodostaa valmisaineistoja tutkija- ja aineistopalvelua varten vastaanottamistaan tiedoista. Näiden aineistojen muodostamisesta veloitetaan tämän kohdan mukaisesti.

Ehdotetun 4 kohdan mukaan liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita olisivat valmisaineistojen laatiminen tilastointitarkoitusta varten Tilastokeskukseen luovutetuista aineistoista. Tutkijapalveluissa valmisaineistojen ja mikrosimuloinnissa käytettävän rekisteriaineiston valmistelusta perittäisiin tämän kohdan perusteella maksu aineistojen käyttäjiltä silloin, kun valmisaineistot on tehty tilastointitarkoituksiin tuotetuista aineistoista eikä niiden valmistelusta ole edellisen kohdan perusteella peritty maksua aineistoja luovuttaneelta viranomaiselta tai muulta taholta. Maksu määräytyy liiketaloudellisin perustein ja käyttäjäkohtaisessa maksussa otetaan huomioon valmisaineiston valmistelun kustannukset ja niiden jakautuminen oletetulle käyttäjämäärälle.

Ehdotetun 5 kohdan mukaan tutkijapalveluissa valmisaineistojen ja mikrosimuloinnissa käytettävä rekisteriaineiston ylläpito ja luovuttaminen olisi liiketaloudellisesti hinnoiteltavaa palvelua.

Ehdotetun 6 kohdan mukaan liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita olisivat tutkija- ja aineistopalvelun vuosittainen tuki ja neuvonta. Tilastokeskus perisi liiketaloudellisesti hinnoiteltavaa maksua tutkijapalveluun

liittyvästä tuesta, esimerkiksi tutkijoiden neuvonnasta ja etäkäyttöjärjestelmästä ulos otettavien tulosten tarkastamisesta.

Ehdotetun 7 kohdan mukaan liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita olisivat tutkimus- ja muiden aineistojen muokkaaminen tilauksesta sekä muut aineistoihin liittyvät palvelut. Tutkimusaineistoilla tarkoitetaan käyttöluvan perusteella tutkijalle luovutettavia räätälöityjä tutkimusaineistoja tai valmisaineistoja. Tilastokeskus laskuttaa aineiston muokkaamisesta luovutettavaan muotoon ja muista luovuttamiseen liittyvistä palveluista kuten ulkopuolisten aineistojen pseudonymisoinnista.

Tieteen tietotekniikan keskus (CSC) tuottaa teknisen alustan Tilastokeskukselle tutkijoiden etäkäyttöä varten. Etäkäytössä tutkijat pystyvät tietoturvallisesti käsittelemään tutkimusaineistoja.

Ehdotetussa 8 kohdassa tarkoitetuilla rekisteripalveluilla tarkoitetaan esimerkiksi tilastolain (280/2004) 18 §:ssä mainittujen tietojen luovuttamista Tilastokeskuksen Yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Ehdotetussa 9 kohdassa tarkoitetuilla asiakaskohtaisilla tietokantapalveluilla tarkoitetaan erilaisille asiakasryhmille suunnattuja tietokantapalveluja.

Ehdotetun 10 kohdan mukaan liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita olisivat kopiot ja muut jäljennökset. Tilastokeskus voi myydä myös muita yksittäisiä edellä mainittujen tyyppisiä sen toimialaan liittyviä palvelusuoritteita, jotka eivät kuulu edellä 1–9 kohdissa mainittuihin ryhmiin. Tilastokeskus voi veloittaa esimerkiksi valokopioiden ja muiden jäljennösten ottamisesta aiheutuneet kustannukset.

3 § Kiinteästi hinnoitellut julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälässä määriteltäisiin omakustannusarvon mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan asetuksen 3 §:ää, mutta pykälään lisättäisiin teknisenä tarkennuksena viittaus valtion maksuperustelain 6 §:n 1 momenttiin. Lisäksi säännöksessä tarkoitettujen suoritteiden hintoja ehdotetaan korotettavaksi täyden kustannusvastaavuuden saavuttamiseksi noin 7–14 prosentilla.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettujen käyttöluvien myöntämiset tutkijoille hinnoitellaan työn vaativuuden mukaan tuntihinnalla. Käyttöluvalla tarkoitetaan tilastoviranomaisen päätöstä luovuttaa salassa pidettäviä tietoja tilastolain 13 §:n nojalla. Voimassa olevan asetuksen mukaiset työajankäytön perusteella luvista perityt hinnat ovat tällä hetkellä liian alhaisia ja hintoja ehdotetaan korotettavaksi noin 7 prosentilla. Tilastokeskus myös korjaa lupien laskutuksen perusteita

Pykälän 2 momentin mukainen vähäinen käyttöluvan muutos tarkoittaa käyttöluvan voimassaolon jatkamista, käyttäjien lisäämistä tai poistamista käyttöluvalta, tai muuta vähäistä muutosta, kuten esimerkiksi julkisen aineiston lisäämistä käyttöluvan liitteenä olevaan aineistolueteloon. Vähäisestä käyttöluvan muutoksesta perittävää maksua ehdotetaan korotettavaksi 50 eurolla nykyisestä 350 eurosta. Vähäisen käyttöluvan muutoksesta perittävän maksun korotus olisi noin 14 prosenttia.

Taulukko 1: Esitetyt käyttölupien hintojen korotukset

Käyttölupien maksut työhön käytetyn ajan mukaan, euroa	Hinta 2025	Uusi hinta 2026 alkaen
alle 5 tuntia	750	800
5 tuntia tai enemmän mutta alle 10 tuntia	1500	1600
10 tuntia tai enemmän mutta alle 15 tuntia	3000	3200
15 tuntia (ja yli 15 tunnin menevästä työajasta lisäksi kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen tuntihinta)	3000	3200
Vähäinen käyttöluvan muutos	350	400

4 § Alennetun omakustannusarvon mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälässä määriteltäisiin maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet, joista Tilastokeskus perii valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa tarkoitetun omakustannusarvoa alemman kiinteän maksun.

Pykälä vastaisi voimassa olevan asetuksen 4 §:ää.

Alempi kiinteämpi maksu voidaan myöntää opinnäytetyöhön liittyvästä käyttölupa- ja tietopyyntöä koskevasta päätöksestä luvanhakijalle. Opinnäytetöillä tarkoitetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen pro gradu -töitä tai vastaavia opinnäytetöitä.

5 § Muut maksulliset suoritteet

Pykälässä säädettäisiin muista maksullisista suoritteista. Ehdotetun säännöksen mukaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 34 §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedon esille hakemisesta perittävistä maksuista päättää Tilastokeskus ottaen huomioon, mitä mainitussa pykälässä säädetään.

Lähtökohtaisesti asiakasta ei saa laskuttaa tiedosta, joka on nähtävissä suoraan Tilastokeskuksen asiarekisteristä tai muusta vastaavasta hallinnollisten asioiden järjestelmästä. Tilastokeskus voi sen sijaan laskuttaa sellaisesta työstä, joka aiheutuu siitä, kun arkistoituja asiakirjoja käydään läpi pyydetyn asian selvittämiseksi. Myös asiakirjoista annettavista jäljennöksistä voidaan periä maksu.

Pykälä vastaisi voimassa olevan asetuksen 5 §:ää.

6 § Voimaantulo

Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta.

Pykälän mukaan asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2026 ja olemaan voimassa vuoden 2026 loppuun asti.

4. Vaikutukset

4.1 Tietosuojavaikutukset

Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden aineistojen käyttöluvien perusteet muuttuvat siten, että käyttöluvat myönnetään aiempaa tiukemmillä tietosuojaperusteilla, jolloin hakemusten tarkistamiseen kuluu aiempaa enemmän aikaa. Käyttöluvan myöntämisen perusteiden muutos merkitsee työn lisääntymistä Tilastokeskuksessa ja kustannusten nousua tutkijoille. Hinnoittelussa huomioidaan maksuasetuskautena myös Tieteen tietotekniikan keskuksen CSC:n hintojen korotukset, palvelutarpeen kasvu sekä etäkäyttöympäristöjen kehittämistarpeet.

4.2 Taloudelliset vaikutukset ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tilastokeskuksen koko maksullisen toiminnan tuotot vuonna 2024 olivat 10,1 milj. euroa, kustannukset 10,9 milj. euroa ja kustannusvastaavuus oli 93 prosenttia. Vuonna 2025 koko maksullisen toiminnan tuotoiksi arvioidaan hieman yli 10,8 milj. euroa, kustannuksiksi 11,7 milj. euroa ja kokonaiskustannusvastaavuuden arvioidaan pysyvän 93 prosentissa. Vuoden 2026 tuottojen ennuste on 9,9 milj. euroa, kustannusten 9 milj. euroa ja kustannusvastaavuuden 110 prosenttia. Vuoden 2026 tuottoennusteeseen vaikuttaa osaltaan kysynnän ennakoitu lasku maksullisessa toiminnassa.

Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun osan kustannusvastaavuus on ollut merkittävästi alikatteellinen. Vuonna 2024 tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun maksullisen toiminnan tuotot olivat hieman alle 2,8 milj. euroa, kokonaiskustannukset 5,2 milj. euroa ja kustannusvastaavuus 52 prosenttia. Tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun osan kustannusvastaavuus nousee vuonna 2025 arviolta 56 prosenttiin, kun tuottoarvio on vajaa 3 milj. euroa ja arvioitujen kustannukset hieman alle 5,3 milj. euroa. Alikatteellisuuden korjaamiseksi tutkijapalveluiden hintoja ehdotetaan korotettavaksi vuodelle 2026 5–67 prosentilla riippuen palvelusta. Maksuasetuskaudella hinnoittelussa huomioidaan myös teknisen alustan Tilastokeskukselle tutkijoiden etäkäyttöä varten tuottavan CSC:n hintojen korotukset. Vuonna 2026 tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun maksullisen toiminnan tuotot nousisivat arviolta 3,4 milj. euroon, ja kustannusten arvioidaan olevan 4,1 milj. euroa, jolloin kustannusvastaavuus olisi 84 prosenttia. Luvut on ilmoitettu ilman hintatukea, joka oli käytettävissä vuoteen 2025 asti. Hintojen korotuksilla saavutettaisiin arviolta 15 prosentin nousu tuottoihin, ja arvioissa on huomioitu myös hintojen muutosten aiheuttamat ennakoitavat mahdolliset muutokset palveluiden käyttäjämääriin.

Tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun maksullisen toiminnan alikatteellisuutta parantaa tutkijapalvelujen hintojen korottamisen lisäksi myös se, että itsepalveluna verkossa käytettävissä oleva mikrosimulointimalli sekä tilastokeskuksesta annetun lain (48/1992) 2 a §:ssä Tilastokeskuksen tehtäväksi säädetty tutkijapalveluiden kehittäminen siirretään asetuksessa valtion maksuperustelain (150/1992) 5 §:ssä tarkoitetuiksi maksuttomiksi suoritteiksi eikä näistä palveluista enää syntyisi kustannuksia tutkijoille. Näitä maksuttomia suoritteita tuettaisiin budjettirahoituksella muun muassa uudelta valtiovarainministeriön pääluokan momentilta 28.30.05 Rekisteriaineistojen tutkijakäytön tuki.

Tutkijapalvelujen hintoja varaudutaan korottamaan tarvittaessa tulevien vuosien aikana siten, että tutkijapalveluissa päästäisiin sadan prosentin kustannusvastaavuuteen vuonna 2027.

SISU-mikrosimulointiaineiston rekisterihintoja ehdotetaan korotettavaksi kustannusvastaavuuden parantamiseksi. SISU-malli on henkilöverotuksen ja sosiaaliturvalainsäädännön suunnitteluun, seurantaan ja arvioimiseen tarkoitettu laskentaväline. Tällä hetkellä SISU-mallin käyttö on tosiasiallisesti maksutonta. Vuoden 2026 alusta alkaen SISU-mikrosimulointimalli olisi maksuton, mutta maksuttomuus koskisi kuitenkin vain mallia ja sen käyttöä itsepalveluna verkossa, ei rekisteriaineistoa eikä mallin käyttöä tietoturvalisessä etäkäyttöympäristössä.

Kiinteästi hinnoiteltujen julkisoikeudellisten suoritteiden eli tutkijapalveluiden julkisoikeudellisen osan tuotot olivat vuonna 2024 261 000 euroa ja kokonaiskustannukset 368 000 euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden kokonaistuotot laskivat vuonna 2024, koska valmisaineistot siirrettiin liiketaloudellisesti hinnoiteltaviksi. Kustannusvastaavuus vuonna 2024 oli 71 prosenttia. Kiinteästi hinnoiteltujen julkisoikeudellisten suoritteiden käyttöluopamaksuista koostuva tuottoarvio vuonna 2025 on 320 000 euroa, kustannukset 329 000 euroa ja kustannusvastaavuusarvio 97 prosenttia. Näiden suoritteiden alikatteellisuutta Tilastokeskus kuroo umpeen vuonna 2025 ensisijaisesti tarkentamalla laskutusta ja suoritteisiin käytettyjä työaikoja siten että maksujen suuruus vastaa suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää maksuperustelain 6 §:n mukaisesti. Ehdotetun asetuksen mukaisten kiinteästi hinnoiteltujen julkisoikeudellisten suoritteiden hintoihin tehtäisiin noin 7–14 prosentin korotukset vuodelle 2026. Vuodelle 2026 tuottoarvio on 350 000 euroa, arvioidut kustannukset 350 000 euroa ja kustannusvastaavuuden arvio 100 prosenttia.

Kun tarkastelusta jätetään pois tutkijapalvelut, Tilastokeskuksen muun maksullisen toiminnan tuotot olivat 7,1 milj. euroa vuonna 2024, kustannukset 5,3 milj. euroa ja kustannusvastaavuus 135 prosenttia. Vuoden 2025 arvioidut tuotot ovat 7,6 milj. euroa, kustannukset 6 milj. euroa ja kustannusvastaavuus 125 prosenttia. Vuodelle 2026 arvio tuotoille on 6,1 milj. euroa, kustannuksille 4,6 milj. euroa kustannusvastaavuudelle 133 prosenttia.

5. Valmistelu

Asetus on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa.

Asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa 4.9.2025 annetun valtioneuvoston määräyksen kohdan 2.2.10. mukaan valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa on ennen päätöksen tekemistä käsiteltävä valtiolle perittävien maksujen perusteita koskevat hallituksen esitykset sekä maksuasetukset, kun esityksessä on kysymys vuositasolla vähintään 5 000 000 euron määräisestä maksutulosta tai valtiovarainministeriö ei ole lausunnossaan puoltanut maksujen vahvistamista ehdotetulla tavalla.

Valtiovarainministeriön budjettiosaston puoltavan lausunnon antamisen jälkeen asetukseen on tehty muita budjettiosaston pyynnön mukaisia muutoksia, jotka on käsitelty yhdessä budjettiosaston kanssa.

6. Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2026.

Asetuksen voimassaoloajaksi ehdotetaan vuoden määräaikaa. Asetus olisi siten voimassa 31.12.2026 saakka.

Taulukko 2: Tilastokeskuksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, maksullinen toiminta pl. tutkijapalvelut

**TILASTOKESKUKSEN MAKSULLISEN TOIMINNAN
KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA
(1000 EUROA)**

Maksullinen toiminta pl. tutkijapalvelut

	2024	2025	2026	2027
	TP	ARVIO	ENNUSTE	ENNUSTE
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	7 124	7 560	6 140	6 040
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	8	5	5
- Henkilöstökustannukset	1 685	1 775	1 300	1 339
- Vuokrat	0	0	0	0
- Palvelujen ostot	266	531	315	324
- Muut erilliskustannukset	56	52	25	25
= Erilliskustannukset yhteensä	2 008	2 365	1 645	1 693
KÄYTTÖJÄÄMÄ	5 116	5 195	4 495	4 347
Osuus yhteiskustannuksista				
- Tukitoimintojen kustannukset	2 636	2 919	2 400	2 400
- Poistot	148	173	135	135
- Korot	11	8	10	10
- Muut yhteiskustannukset	481	563	420	433
= Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 276	3 663	2 965	2 978
= Kokonaiskustannukset yhteensä	5 284	6 029	4 610	4 671
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	1 840	1 531	1 530	1 369
Kustannusvastaavuus %	135 %	125 %	133 %	129 %

Taulukko 3: Tilastokeskuksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoiteltu maksullinen toiminta

**TILASTOKESKUKSEN MAKSULLISEN TOIMINNAN
KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA
(1000 EUROA)**

Tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoiteltu maksullinen toiminta

	2024	2025	2026	2027
	TP	ARVIO	ENNUSTE	ENNUSTE
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 751	2 965	3 400	5 116
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0
- Henkilöstökustannukset	1 194	1 211	790	1 057
- Vuokrat	0	0	0	0
- Palvelujen ostot	1 502	1 333	1 430	1 512
- Muut erilliskustannukset	176	207	210	216
= Erilliskustannukset yhteensä	2 872	2 751	2 430	2 785
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-121	214	970	2 331
Osuus yhteiskustannuksista				
- Tukitoimintojen kustannukset	1 905	2 039	1 310	1 890
- Poistot	105	119	70	95
- Korot	8	5	6	8
- Muut yhteiskustannukset	354	385	240	319
= Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 372	2 547	1 626	2 312
= Kokonaiskustannukset yhteensä	5 244	5 298	4 056	5 097
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-2 493	-2 333	-656	19
Kustannusvastaavuus %	52 %	56 %	84 %	100 %

Taulukko 4: Tilastokeskuksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, tutkijapalveluiden julkisoikeudellinen osa

**TILASTOKESKUKSEN MAKSULLISEN TOIMINNAN
KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA**

(1000 EUROA)

**Tutkijapalveluiden julkisoikeudellinen osa;
asetuksen 3 §:n mukaiset suoritteet**

	2024	2025	2026	2027
	TP	ARVIO	ENNUSTE	ENNUSTE
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	261	320	350	350
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0
- Henkilöstökustannukset	115	98	105	105
- Vuokrat	0	0	0	0
- Palvelujen ostot	2	30	34	34
- Muut erilliskustannukset	0	0	0	0
= Erilliskustannukset yhteensä	117	128	139	139
KÄYTTÖJÄÄMÄ	144	192	211	211
Osuus yhteiskustannuksista				
- Tukitoimintojen kustannukset	201	160	165	165
- Poistot	11	9	10	10
- Korot	1	1	1	1
- Muut yhteiskustannukset	38	31	35	35
= Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	251	201	211	211
= Kokonaiskustannukset yhteensä	368	329	350	350
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-107	-9	0	0
Kustannusvastaavuus %	71 %	97 %	100 %	100 %

Taulukko 5: Tilastokeskuksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, koko maksullinen toiminta

**TILASTOKESKUKSEN MAKSULLISEN TOIMINNAN
KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA**

(1000 EUROA)

Koko maksullinen toiminta

	2024	2025	2026	2027
	TP	ARVIO	ENNUSTE	ENNUSTE
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 136	10 845	9 890	11 506
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	8	5	5
- Henkilöstökustannukset	2 994	3 083	2 195	2 501
- Vuokrat	0	0	0	0
- Palvelujen ostot	1 770	1 894	1 779	1 870
- Muut erilliskustannukset	232	259	235	241
= Erilliskustannukset yhteensä	4 997	5 244	4 214	4 617
KÄYTTÖJÄÄMÄ	5 139	5 601	5 676	6 889
Osuus yhteiskustannuksista				
- Tukitoimintojen kustannukset	4 742	5 117	3 875	4 455
- Poistot	264	301	215	240
- Korot	20	14	17	19
- Muut yhteiskustannukset	873	979	695	787
= Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	5 899	6 412	4 802	5 501
= Kokonaiskustannukset yhteensä	10 896	11 656	9 016	10 118
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-760	-811	874	1 388
Kustannusvastaavuus %	93 %	93 %	110 %	114 %

Taulukko 6: Tilastokeskuksen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavat suoritteet yhteensä

**TILASTOKESKUKSEN MAKSULLISEN TOIMINNAN
KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA**

(1000 EUROA)

**Maksulliset liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavat
suoritteet, asetuksen 2 §:n mukaiset suoritteet**

	2024	2025	2026	2027
	TP	ARVI O	ENNUST E	ENNUST E
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	9 875	10 525	9 540	11 156
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	8	5	5
- Henkilöstökustannukset	2 879	2 985	2 090	2 396
- Vuokrat	0	0	0	0
- Palvelujen ostot	1 768	1 864	1 745	1 836
- Muut erilliskustannukset	232	259	235	241
= Erilliskustannukset yhteensä	4 880	5 116	4 075	4 478
KÄYTTÖJÄÄMÄ	4 995	5 409	5 465	6 678
Osuus yhteiskustannuksista				
- Tukitoimintojen kustannukset	4 541	4 957	3 710	4 290
- Poistot	253	292	205	230
- Korot	19	13	16	18
- Muut yhteiskustannukset	835	948	660	752
= Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	5 648	6 211	4 591	5 290
= Kokonaiskustannukset yhteensä	10 528	11 327	8 666	9 768
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-653	-802	874	1 388
Kustannusvastaavuus %	94 %	93 %	110 %	114 %

